

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Impvdictia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

est veniale, mortale autem, quando propter delectationem quis provocat se ad vomitum, nulla alia ratione, nisi ut iterum comedat: secundum Tabul. Videtur enim contra naturam turpiter agere, & notabiliter gulosus, vel quando exponit se periculo alicuius notabilis mali corporalis, vel spiritualis. Videtur enim tunc ponere ultimum finem in delectatione gulæ.

²IMPUNDITIA corporalis, quando quis immundè, & sordidè comedit, & vivit, peccatum est: quia recte rationi dissonat, sed communiter veniale, in rebus non sacris, in sacris vero si notabilis est, mortaliter agitur, quia divina reuerentia offenditur, & sub præcepto prohibetur iure canonico, in capit. relinqui. de custo. eu. supra, Corporalia. §. 5. Aduertant hæc sacerdotes, ut in sacris, & præsertim in his, quæ circa missam sunt, ut immunditiam vitent.

IMMUNITAS, supra, Emunitas.

IMPEDIMENTVM, infra, Matrimonium.

IMPUBES.

¹IMPUBES dicitur homo usque ad annum 14. completum in masculo, in femina usque ad 12. inclusiue. C. quando tur. vel cur. l. ult. & quantum ad determinationem ecclesiæ. licet secundum naturalem dispositionem quandoque in tali ætate non sint apti ad generandum, & sic non dicerentur impuberes, ut in cap. puberes. de despon. impu. quia tamen in hac ætate communiter pubescere incipiunt, ideo ecclesiæ sic statuit, & tunc possunt contrahere matrimonium, ut in cap. impuberes. & c. continetur. de despon. impuber. non autem ante, nisi proximi essent pubertati, & talia suppleret ætatem in c. de illis cl. 1. co.

²IMPUBES testis esse non potest in maleficijs. ff. de testib. l. in testimonium, quantum ad plenam probationem, sed ad indicium potest examinari, & dictum eius est sufficiens

ad indicium, secundum Bartol. in l. talis. C. de his quibus ut indig. non tamen debet torqueri, licet soleat terri, & habena, vel ferula cardi. ff. ad Senatuscon. Sylleia. l. 1. §. impuberes. Nec possunt impuberes, & furiosi capitalem committere fraudem, id est, penam pro qua capite sint puniendi. ff. de adil. edict. l. cum autem. Quamuis in aliquibus ante hoc tempus incipiat pubertas, tamen hoc est tempus in iure decretum. Pubes namque proprie lanugo est, quæ maribus in anno 14. in feminis 12. circa pendenda nasci consuevit.

INANIS gloria, supra, Gloria. IMPIETAS.

¹IMPIETAS, quia patribus, & concubinis debetur cultus subtrahitur, aut iniuria irrogatur mortale peccatum est ex suo genere, & valde graue, contra primum præceptum secundæ tabulæ, & hoc si fiat animo nocendi, vel inhonorandi talem, ut talis est, nisi quando esset pro re minima, & in primis motibus animi. Si autem non sit animus despiciendi beneficium, patriam, parentes, vel huiusmodi, sed ex alia causa, tunc iudicatur mortale, vel veniale, secundum materiam, circa quam versatur impietas, & adde peccato maiorem grauitatem, sicut fit in peccato ingratitudinis, secundum Caietanum ibi. Pariter etiam peccatur contra supradictos in omittendo ea, quæ quis exhibere tenetur.

IMPUDICITIA.

¹IMPUDICITIA vitium est quando quis vacat actibus, tactibus, osculis, & amplexibus libidinose, hoc est, causa delectationis sensibilis, quæ ibi sentitur, etiam si nullum opus aliud intendat, & si fiat à non coniugibus, mortale est, secundum Caietanum ibi. quia huiusmodi delectatio, ad generationem est ordinata, sicut & ceteri actus venerei, & propterea nisi fiat propter generationem licitam, peccatum est, ob priuationem proprii finis, quia dicit Apostolus Gal. 5. quod impudicitiam agens, regnum

regnum Dei non consequentur. Dicit enim quod huiusmodi actus impudici, eiusdem sunt moris, cuius esset coitus consummatus inter illos, ita quod si fiant inter consanguineos, ad incestum spectant, & sic de alijs. Et concludit, quod si fiant inter coniuges, erunt veniales si inter alios, mortales, quia hi actus multo viciniore sunt actui consummato, quam cogitatio morosa, quæ in sola mente consistit. Si autem fiant huiusmodi ex benevolentia, ut quando visitant se inuicem homines secundum morem patriæ, remota omni mala intentione, non sunt peccata. Vnde concludit licitum esse delectari in visu pulchræ mulieris, non autem in tactu, quia visus de natura sua non ordinatur ad coitum, sicut tactus. Ex his autem dictis videtur valde periculosa vita hominis, qui dum se tangit, vel fricando, vel mingendo, & sentit aliqualem delectationem, & placet sibi, mortaliter peccaret. Ego autem sic intelligo, quod quando homo aduertit, & perfecte deliberat delectari in huiusmodi tactibus venereis, vel in seipso, vel cum alio, etiam quod non sit consummare actum extra matrimonium, mortaliter peccat, quia delectatio talis ex se mortalis est, nec propter hoc vita hominis est periculosa, quia hoc facere contra naturam est, ideo naturaliter à ratione extraneum esse debet. Concordat Tab. in verbo, osculum, & cogitatio morosa. Sil. ver. delectatio. Sed in hoc videntur à Caier. dissentire: quia ipse Caier. non vult esse simile de visu, sicut de tactu, illi autem videntur includere, tam visum quam tactum, & etiam verba. Dicerem tamen, quod si homo videndo pulchram mulierem, non solum delectatur de eius pulchritudine, sed etiam deliberat delectari de illa delectatione libidinosa, quæ ordinatur ad actum de se, licet non intendat actum illum, mortaliter peccat. Similiter quando in verbis turpibus idem intendit, & in visione rerum pudendarum. Hæc enim omnia excitant motus carnis, & concupiscentiam, ex quibus ta-

lis delectatio oritur. Nec credo quamlibet delectationem modicam, esse mortalem, propter imperfectionem actus, sicut in alijs peccatis est.

² S i hæc prædicta fiant à coniugibus, vel sponsis, de præsentibus excusantur: si autem sint sponsi de futuro, & credunt eis ista licere, quia sic consuetum est, poterunt aliquo modo excusari. Si autem huiusmodi tactus fiant causa affabilitatis, secundum morem patriæ, & sine mala intentione, licebunt, dummodo non fiant in partibus pudendis. Si autem mulier scierit se osculari ab aliquo malo animo, & possit vitare sine scandalo, tenetur hoc facere, ne occasionem ruinæ ei præbeat: si autem non potest, non peccat, sed ei imputetur, si scandalizetur, sicut pharisæorum scandalum. Idem dico de viro erga mulierem. Tunc enim non est scandalum actuum, sed passivum.

³ Q uod si mulier nupta seipsum tangat inhoneste? Dicerem quod si hoc facit ut præparet se ad actum matrimonij cum viro suo, dummodo non sit periculum de pollutione extra actum matrimonij, non peccat mortaliter. Et idem de viro, quia hoc ordinatum est ad id, quod licet. Si autem faciat tantum ob delectationem, ut quia virum tunc non habet, & vult delectari saltem in tactu, mortaliter agit, peccato molliuiei, quia pro tunc hoc sibi non licet, quia non ordinatur ad actum matrimonij, cum virum non habeat. Caier. autem in verbo, matrimonium, dicit, quod tactus coniugum inter se ob delectationem tantum, non sunt mortales, nisi propter periculum pollutionis extra vas, sicut de ebrietate. Ut cum quis multum bibit cum periculo inebriandi, &c. Si autem intendant explicitè pollutionem, vel non curant etiam si eueniat, sed essent contenti quod eueniret, etiam quod non intendant, mortaliter agunt, secundum Caier. supra, exponunt enim seipso periculo mortalis culpæ, quam ostendunt sibi non displicere, ut debet.